

Rapport

Datum: 17 oktober 2007
Rapportnummer: 2007/225

Klacht

Verzoeker klaagt over de afwijzende uitspraak op zijn beroepschrift waarin hij verzoekt om een betalingsregeling voor zijn aanslag successierecht. Met name klaagt verzoeker over de motivering van de beslissing. Zo is niet ingegaan op het argument van verzoeker dat hij vindt pas successierecht verschuldigd te zijn zodra hij ook daadwerkelijk wat ontvangt. Ook vindt verzoeker het niet juist dat hij door de directeur niet is gehoord.

Beoordeling

I Algemeen

1. Op 17 oktober 2006 tekende verzoeker beroep aan bij de Belastingdienst/Utrecht Gooi/kantoor Utrecht tegen de beslissing op zijn verzoek om uitstel van betaling van de door de Belastingdienst opgelegde aanslag successierecht. Verzoeker voerde in zijn beroepschrift het volgende argument aan. In Nederland geldt het principe dat er pas belasting verschuldigd is zodra er ook daadwerkelijk wat wordt ontvangen. Verzoeker ziet niet in waarom er voor successierecht een ander principe moet gelden. Verzoeker verzocht in zijn beroepschrift om alsnog uitstel van betaling voor de aanslag successierecht te verlenen.

2. Op 31 oktober 2006 wees de directeur van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi het beroepschrift van verzoeker af. Hij overwoog onder meer het volgende:

"...Voor belastingsschulden wordt een terughoudend uitstelbeleid gevoerd. Een uitstel voor een belastingsschuld kan immers betekenen dat het risico feitelijk wordt gedragen door de Belastingdienst en dat deze alsdan optreedt als oneigenlijke kredietverlener. Dit hoort niet tot de taak van de Belastingdienst.

Aan de hand van de gegevens die zijn verstrekt werd een betalingscapaciteit van € 2.019 per maand berekend. Hieruit blijkt dat men de belastingsschuld volgens de normen van de Belastingdienst sneller kan betalen dan wordt aangegeven. (...)

Desondanks heeft de ontvanger, om hem moverende redenen, gemeend u een tegenvoorstel te doen waarin u in de gelegenheid werd gesteld om € 1.250 per maand te voldoen op de openstaande belastingsschuld. Gelet op de berekende betalingscapaciteit komt dit voorstel mij alleszins redelijk voor.

Gelet op het voorstaande is er geen aanleiding om de afwijzende beschikking van de ontvanger te herzien.

(...)

Tegemoetkoming aan het beroep zou duidelijk in strijd zijn met het beleid als bedoeld in artikel 25 van de Leidraad invordering 1990. Ik acht het beroep om die reden kennelijk ongegrond. Ik heb er daarom van afgezien u te horen..."

II Ten aanzien van de motivering van de uitspraak van 31 oktober 2006

Bevindingen

1. Verzoeker was het niet eens met de uitspraak op zijn beroepschrift en diende op 8 november 2006 een klacht in bij de Nationale ombudsman. Verzoeker klaagde onder meer over de motivering van de beslissing omdat niet was ingegaan op zijn argument dat hij vindt pas successierecht verschuldigd te zijn zodra hij ook daadwerkelijk wat ontvangt.

2. De Belastingdienst/Utrecht Gooi reageerde op 2 mei 2007 onder meer als volgt op verzoekers klacht:

"In zijn klacht stelt (verzoeker; N.o.) dat hij belasting betalen over de erfenis niet bestrijdt. Wel geeft hij aan dat hij het wettelijk systeem van voorlopige aanslagen belachelijk vindt.

Op deze grief van (verzoeker: N.o.) ben ik in mijn uitspraak op het beroepschrift in het geheel niet ingegaan. Naar mijn oordeel is dit een onderdeel van de heffing van het Recht van Successie, gebaseerd op de wet. De directeur, als beroepsinstantie voor de invordering van belastingen, kan hier geen oordeel over geven."

Beoordeling

3. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Het motiveringsvereiste impliceert dat de motivering van beslissingen of uitspraken van bestuursorganen logisch en begrijpelijk van opbouw is, dat daaruit duidelijk blijkt op welke gronden de beslissing of de uitspraak rust en dat eveneens duidelijk blijkt in hoeverre sprake is van eventuele overwegingen ten overvloede en waarom deze laatste zijn opgenomen.

4. Het motiveringsvereiste geldt onverkort voor de beroepsprocedure bij de directeur van de Belastingdienst in alle gevallen waarin deze procedure voor belastingschuldigen of derden is opengesteld. Dit klemmt te meer nu geen rechtsgang openstaat bij de bestuursrechter tegen de, soms ingrijpende, beslissingen waartegen het beroep zich richt. De beroepsprocedure bij de directeur dient dan ook te voldoen aan hoge kwaliteitseisen. Aan de motivering dient de appellant het vertrouwen te kunnen ontleenen dat de beslissing op zijn beroep is genomen na een volledige heroverweging van de primaire beslissing en met inachtneming van alle omstandigheden en alle door appellant aangevoerde argumenten.

5. De uitspraak van 31 oktober 2006 van de directeur van de Belastingdienst/Utrecht- Gooi op het beroepschrift van verzoeker voldoet niet in voldoende mate aan bovengenoemde criteria van het motiveringsvereiste. Daarvoor is het volgende van belang. In de uitspraak op het beroep van verzoeker gaat de directeur van de Belastingdienst in het geheel niet in op het argument van verzoeker dat het naar zijn mening zo zou moeten zijn dat er pas successierecht verschuldigd is zodra er ook daadwerkelijk wat wordt ontvangen. Om te voldoen aan het motiveringsvereiste had de directeur wel op dit argument moeten ingaan. Het standpunt van de directeur dat hij als beroepsinstantie voor de invordering van belastingen hierover geen oordeel kan geven omdat dit argument een onderdeel vormt van de heffing van het Recht van Successie, welk is gebaseerd op de wet, miskent dat verzoeker in zijn beroepschrift dit argument expliciet heeft opgevoerd als grond voor het verkrijgen van uitstel van betaling. Dit betekent dat de directeur in zijn beslissing op dit argument in had moeten gaan. Van de directeur had mogen worden verwacht dat hij in zijn beslissing op het beroepschrift zou hebben gemotiveerd waarom dit argument niet kon leiden tot het door verzoeker voorgestane uitstel van betaling. Wat betreft de specifieke heffingsaspecten c.q. de onderliggende regelgeving had de directeur verzoeker kunnen verwijzen naar de inspecteur die verantwoordelijk is voor de heffing van belasting. Een en ander klemt te meer nu het de belastingplichtige/-schuldige niet regardeert dat de Belastingdienst in zijn organisatie een scheiding heeft aangebracht tussen de heffing van belasting en de invordering van belasting. Door niet in te gaan op het onderhavige argument van verzoeker heeft de directeur van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi gehandeld in strijd met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is in zoverre niet behoorlijk.

6. Overigens wordt opgemerkt dat op grond van artikel 5, eerste lid Successiewet het recht van successie wordt geheven van hetgeen wordt verkregen. Anders gezegd geldt dat het belastbare feit de verkrijging is en niet, wat verzoeker kennelijk veronderstelt, de opbrengst van de verkoop van de nalatenschap, in dit geval het huis.

III Ten aanzien van het niet horen van verzoeker

Bevindingen

1. Ten slotte klaagt verzoeker erover dat hij door de directeur niet is gehoord.

2. De Belastingdienst/Utrecht Gooi reageerde op 2 mei 2007 onder meer als volgt op deze klacht:

“De derde grief van (verzoeker; N.o.) betreft het feit dat hij niet is gehoord voordat ik zijn beroep heb afgewezen.

In de Leidraad Invordering is vastgelegd dat het Voorschrift Awb 1997 van toepassing is op de behandeling van beroepschriften door de directeur. In dit Voorschrift Awb 1997 is met zoveel woorden gezegd dat af kan worden gezien van horen indien tegemoetkomen aan het beroep duidelijk in strijd is met door de staatssecretaris van Financiën vastgelegd en gepubliceerd beleid. Nu in deze casus volgens de regelgeving (L.I.) slechts uitstel van betaling onder voorwaarde tot de mogelijkheden behoorde, heb ik naar mijn mening kunnen afzien van het horen van (verzoeker; N.o.)."

Beoordeling

3. Het vereiste van hoor en wederhoor houdt in dat bestuursorganen bij de voorbereiding van een handeling of beslissing betrokkenen die daarbij een belang hebben in staat stellen te worden gehoord.

4. In het geval van verzoeker zou het toekennen van uitstel van betaling voor de aanslag successierecht, gezien de betalingscapaciteit van verzoeker, evident in strijd met de Leidraad invordering 1990 zijn. De directeur van de Belastingdienst kan dan ook worden gevolgd in zijn standpunt dat hij van het horen af kon zien omdat het beroep kennelijk ongegrond was.

De onderzochte gedraging is in zoverre behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi te Utrecht is:

- gegrond ten aanzien van de motivering van de uitspraak op het beroep, wegens schending van het motiveringsvereiste;
- niet gegrond ten aanzien van het niet horen van verzoeker.

Onderzoek

Op 10 november 2006 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer V. te Leiden, met een klacht over een gedraging van de Belastingdienst/Utrecht-Gooi te Utrecht.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Financiën, werd een onderzoek ingesteld. In het kader van het onderzoek werd de Belastingdienst verzocht op de klacht te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. Verzoeker deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. De Belastingdienst gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

1. Het beroepschrift aan de directeur van 17 oktober 2006.
2. De uitspraak op het beroepschrift van 31 oktober 2006.
3. Het verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 8 november 2006.
4. De reactie van de directeur op de klacht van 2 mei 2007.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Leidraad invordering 1990 (resolutie van de staatssecretaris van Financiën van 25 juni 1990, nr. AFZ90/190)

"...21 Artikel 25 § 1. Beroepfase en Awb

In dit verband wordt nog opgemerkt dat als voorbeelden van gevallen waarin sprake kan zijn van een kennelijk ongegrond beroep als bedoeld in hoofdstuk 6, § 6.2.2, van het Voorschrift Awb 1997 de volgende kunnen worden genoemd; gehele of gedeeltelijke tegemoetkoming aan het beroep is duidelijk in strijd met een wettelijk voorschrift of met door de Staatssecretaris van Financiën vastgesteld en gepubliceerd beleid; het beroep richt zich tegen de afwijzing van een herhaalde aanvraag zonder dat in het beroepschrift melding wordt gemaakt van sedert het eerste besluit nieuw gebleken feiten of veranderde omstandigheden; het beroep richt zich tegen een beslissing die geheel overeenkomt met bestaand - bijvoorbeeld door de rechter, de Commissie voor de Verzoekschriften of de Nationale ombudsman, getoetst - beleid..."

2. Voorschrift Algemene wet bestuursrecht 1997

"...6.2.2. Van het horen van de Belastingplichtige kan volgens de Awb worden afgezien als:

het bezwaar kennelijk niet ontvankelijk is;

de belastingplichtige heeft verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord;

aan het bezwaar volledig tegemoet wordt gekomen;

het bezwaar kennelijk ongegrond is.

Is er sprake van een kennelijk niet-ontvankelijk bezwaarschrift of is het bezwaarschrift kennelijk ongegrond dan hoort de inspecteur belastingplichtige toch indien belastingplichtige daarom heeft verzocht. Het horen strekt er immers mede toe om een zo gefundeerd mogelijke (ambtshalve) beslissing te kunnen nemen..."

3. Successiewet 1956 (wet van 28 juni 1956, Stb. 362)

Artikel 1, eerste lid, onder 1°

"1. Krachtens deze wet worden de volgende belastingen geheven:

1° . recht van successie van de waarde van al wat krachtens erfrecht wordt verkregen door het overlijden van iemand, die ten tijde van dat overlijden binnen het rijk woonde."

Artikel 5, eerste lid

"Het recht van successie wordt geheven van hetgeen ieder verkrijgt, eventueel na aftrek van zijn aandeel in de volgens deze wet voor aftrek in aanmerking komende schulden, legaten en lasten."